

VIRTUELE SCHOLEN EN HOGESCHOLEN

Alternatieven voor Succesvol Leren

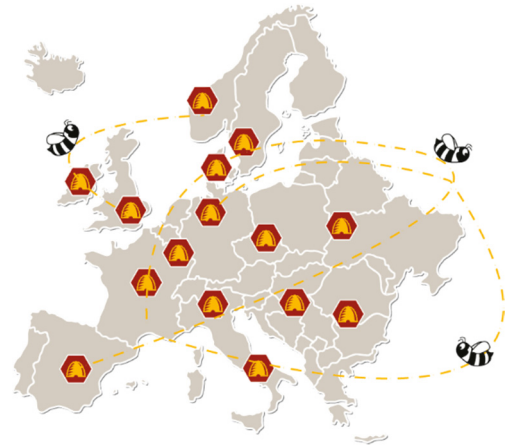
INLEIDING

Vrijwel iedereen zou een school of hogeschool omschrijven als een plaats waar leerlingen en studenten naartoe gaan om te leren. Maar hoe zit het met studenten die het moeilijk vinden om naar een school te gaan om te leren? Wat als ze bang zijn van school, ziek of niet in staat zijn om toegang te krijgen tot een school om één of andere reden? Wat met die studenten die vakken willen volgen die niet aangeboden worden in hun lokale school of hogeschool of jonge mensen die opgesloten zijn en een manier willen vinden om voortgezet of hoger onderwijs te volgen om zo hun kansen in het leven te verbeteren?

Voor deze studenten worden virtuele scholen en hogescholen meer en meer een belangrijk alternatief en komen ze steeds vaker voor in de wereld, ook in Europa. In Europa is echter weinig geweten over de manier waarop ze werken of wat ze succesvol maakt. Veel mensen staan nog wantrouwig tegenover deze nieuwe vorm van onderwijs, in het bijzonder wanneer het aangeboden wordt als vervanging van verplicht onderwijs. Toch bestaan er op dit moment al veel virtuele scholen en ze zijn recent het onderwerp geweest van een onderzoek dat mee gefinancierd werd met de steun van de Europese Commissie.

DEFINITIE EN VOORKOMEN IN EUROPA

Virtuele scholen en hogescholen worden meestal omschreven als instellingen die opleidingen volledig of hoofdzakelijk online aanbieden. Deze opleidingen zijn in het algemeen vergelijkbaar (in doel en resultaat) met deze die aan een gewone school/hogeschool worden gevolgd door studenten van dezelfde leeftijd. In de Verenigde Staten en in andere delen van de wereld zijn al zeer veel virtuele scholen actief. Ook in Europa hebben we er meer dan 70 kunnen identificeren in 18 verschillende landen. Door de groeiende vraag naar meer flexibele leerpaden, stijgt ook het aantal virtuele scholen langzaam. In dit onderzoek hebben we gefocust op secundair en postsecundair onderwijs (14 tot 21 jarigen). We zijn ons echter ook bewust van het bestaan van virtuele lagere scholen en andere virtuele initiatieven die gericht zijn op jongeren en indien we deze ook in aanmerking zouden nemen, dan zou het aantal instellingen in Europa waarschijnlijk eerder rond de 100 liggen.

KENMERKEN VAN EUROPESE VIRTUELE SCHOLEN EN HOGESCHOLEN

Op basis van de beschikbare informatie en onderzoeksresultaten schatten we dat momenteel de helft van de virtuele scholen en hogescholen werd opgericht door publieke aanbieders, de andere helft via privé-initiatieven. Er bestaat een heel spectrum aan verschillende bestuursmodellen (o.a. publiek, privaat, publiek/privaat, instellingen zonder winstogmerk, etc.).

Minstens 10 Europese virtuele scholen werden oorspronkelijk opgericht om emigranten en/of de kinderen van militair personeel die dienst doen in het buitenland te ondersteunen. Een nog groter aantal van de virtuele scholen (ongeveer tussen 30 en 50%) werd initieel opgezet om uitsluiting van studenten aan te pakken.

Een significant deel van deze scholen (mogelijk zelfs ongeveer 50%) biedt een volledig, of zeer breed curriculum aan en in verschillende Europese landen lijkt een groeiende interesse te bestaan in virtuele scholen die aanvullende of gespecialiseerde cursussen en/of herhalingslessen aanbieden.

De verschillende virtuele scholen beslaan een breed pedagogisch spectrum – van 100% online tot een aanzienlijke face-to-face interactie – en er wordt een grote verscheidenheid aan communicatie tools gebruikt, waaronder Skype en commerciële videoconferentie systemen, e-mail, telefoon en leerplatformen.

Vaak weerspiegelen de virtuele scholen lokale of nationale omstandigheden – hetzij als ondersteuning van beleidsprioriteiten of om aan een vraag of nood te voldoen die onvoldoende wordt opgevangen in de eigen regio.

AANBEVELINGEN

Onderstaande selectie van aanbevelingen zijn gericht aan de Europese Commissie en nationale, regionale en lokale onderwijsbeleidsmakers. De aanbevelingen werden geïnspireerd door ons geloof dat virtuele scholing substantieel kan bijdragen tot belangrijke onderwijs en maatschappelijke beleidsdoelstellingen.

- **Maak iedereen bewust van de waarde en impact van virtuele scholing in het beantwoorden aan onderwijs en maatschappelijke doelstellingen**, inclusief het verzamelen van de nodige gegevens, in het bijzonder de cijfers van het aantal studenten dat online of afstandscursussen volgt – of dat nu full-time of aanvullend is. Zij die mogelijk gebaat zijn bij virtuele scholing zijn onder andere studenten met een schoolfobie, studenten die uitgesloten of geografisch geïsoleerd zijn, studenten die veel reizen, enz.... Bedenk dat virtuele scholen ook een rol te spelen hebben in het helpen van studenten om gestage vooruitgang te maken doorheen een curriculum maar ook in het ondersteunen van studenten die herhaling of versnelling nodig hebben of die speciale noden hebben met betrekking tot een curriculum.
- **Identificeer, adviseer en werk samen met andere overheidsdiensten, agentschappen en organisaties** die de verantwoordelijkheid hebben voor het in groep opleiden van kinderen en jongeren die mogelijk baat hebben bij virtuele scholing, zoals jonge delinquenten, zieke studenten of jonge vrouwen die de zorg opnemen voor kinderen maar die een opleiding willen blijven volgen of die hun opleiding opnieuw willen opnemen.
- **Verwijder alle onnodige bureaucratische belemmeringen die de ontwikkeling en duurzaamheid van virtuele scholen en hogescholen verhinderen.** Meestal zal dit inhouden dat virtuele scholen en hogescholen binnen een regelgevend en verantwoordingskader gebracht worden dat studenten en scholen beschermt maar tegelijk ook niet nadelig is voor hen. Deze omkadering moet de mobiliteit van studenten tussen scholen/hogescholen en de overgang naar voortgezet en hoger onderwijs faciliteren.
- **Adviseer en moedig virtuele scholen en hogescholen aan om gebruik te maken van Open Educational Resources (OERs)**, inclusief deze die direct of indirect gesubsidieerd worden door publieke fondsen. Sta ook toe dat alle inhoud gecreëerd door de docent/instelling gepubliceerd wordt onder Creative Commons licenties.
- **Gebruik het potentieel van virtuele scholing om tot meer internetgebruik in het algemeen aan te zetten, de informatiemaatschappij te promoten, e-government diensten en de ICT vaardigheden van zowel studenten als ouders te verbeteren.** Daar waar de toegang tot het internet thuis beperkt is, moeten individuele onderwijsdepartementen aangemoedigd worden om strategieën te ontwikkelen om er voor te zorgen dat noch bestaande gebruikers in de maatschappij, noch studenten aan een virtuele school benadeeld worden.
- **Moedig mogelijkheden van virtuele scholing aan in traditionele scholen en hogescholen om vroegtijdig schoolverlaten te vermijden en als manier om het doceren van STEM vakken ('Science, Technology, Engineering and Mathematics') op grote schaal te faciliteren.**
- **Geef docenten de nodige stimulansen zodat ze zich meer actief zouden gaan bezig houden met virtuele scholing en overweeg om een gezamenlijke set van standaarden te introduceren voor online onderwijs en online cursussen.** Zorg ervoor dat individuele lidstaten ondersteund worden wanneer ze deze integreren in hun lerarenopleiding en ze inzetten bij het beoordelen van docenten.

PROJECTBESCHRIJVING

Dit werk is het directe resultaat van VISCED, een Europees project dat een overzicht maakte op zowel internationaal als nationaal niveau van operationele voorbeelden van volledig virtuele scholen en hogescholen. De resultaten hiervan werden geanalyseerd en vergeleken met als doel om relevante parameters en succesfactoren te identificeren voor het indelen en vergelijken van deze initiatieven.

VISCED is een tweejarig project dat begon in januari 2011 en mee gefinancierd wordt door het Programma "Een Leven Lang Leren" van de Europese Commissie.

PROJECT WIKI

<http://www.virtualschoolsandcolleges.eu>

PROJECT WEBSITE

<http://www.virtualschoolsandcolleges.info>

LAMBRAKIS FOUNDATION

Dit project werd gefinancierd met de steun van de Europese Commissie. De verantwoordelijkheid voor deze publicatie ligt uitsluitend bij de auteur; de Commissie kan niet aansprakelijk worden gesteld voor het gebruik van de informatie die erin is vervat.